

7. Hafta

EPİDEMİYOLOJİ

- Mantarlar doğada her yerde bulunmakta ve insan ve diğer memeliler onlara sürekli maruz kalabilmektedir.
- Mantar etkenlerinin çoğu toprak saprofiti olup mikotik hastalıklar genellikle insandan insana (hayvandan hayvana) bulaşıcı özellikte değildir (*Candida* ve bazı dermatofitler hariç!!!)
- Bununla birlikte mantar hastalık salgınları görülebilmekte, ancak bunlar bulaşma ile ilişkili değil yoğun çevresel maruziyete bağlı şekillenmektedir.
- Bir mikotik infeksiyonun başlaması inokulum (mantar etkeni sayısı) miktarına ve konakçının direncine bağlı olmaktadır.
- Hastalığın şiddeti daha çok etkilenen bireyin veya konakçının immunolojik durumuna bağlı olmaktadır. Dolayısıyla, intravenöz kataterden çekilen kanda gösterilen mantar, **kataterin o mantar etkeni ile kolonizasyonunu, geçici fungemi**yi (hastalık görülmeden mantarın kan ile geçici yayılması) ya da **gerçek bir infeksiyonu** gösterebilir.

- Dolayısıyla, Veteriner Hekim klinik parametrelere, hastanın genel durumuna, laboratuvar sonuçlarına bakarak kararını vermelidir.
- Karar gelişi güzel olamaz, olmamalıdır. Çünkü, sistemik fungal infeksiyonların sağaltımı değişken toksisitedeki ilaçların uzun süreli ve ısrarlı kullanımını gerektirmektedir.

Coğrafik Dağılım

- Sistemik infeksiyonlara neden olan mantarların çoğu doğada karakteristik bir **ekolojik nişte** bulunmaktadır.
- Bu habitat bazı mantarlar için spesifiktir. Örn. Dimorfik mantarlar
- Bu çevrede normal saprofitik organizmalar üreyip çoğalırken, aynı zamanda insan ve hayvanların infeksiyöz partiküllere maruz kaldıkları mantar etkenleri ya da sporlarının bulunduğu kaynaklar olabilmektedir.
- Mikotik hastalıklara tanı koyarken bu ilişkilere hakim olunması gerekmektedir.
- Veteriner Hek. hastaya ilişkin kapsamlı anamneze ve hayvanların yetiştirildiği ve insanların yaşadığı bölgelere, hayvanların yetiştirme tipi, insanların seyahat geçmişi, hayvanların transport geçmişi gibi bilgilere sahip olması gerekir.
- Bu bilgiler aynı zamanda hekimin tanısını doğrulaması ve ayırt edici teşhis için gereklidir.

Mantar İmmunolojisi

- Kronik mantar infeksiyonları konakçıda bir granülomatöz reaksiyona yol açar.
- Mantar infeksiyonlarına karşı şekillenen bağışıklık humoral bağışıklıktan çok hücresel bağışıklık şeklindedir.
- Antikorlar , ringworm dışında çoğu mikoziste oluşmasına karşın koruyucu olmamaktadır.
- İnfekte olan veya maruz kalan konakçılarda belirli bir mantara karşı hipersensitivite gelişebilir. Bu da insanlarda deri kızarıklıklarına neden olur.
- Mikozisler bazen derin (sistemik) ve yüzeysel mikozisler olarak sınıflandırılırlar, ancak *Candida albicans* ve *Aspergillus fumigatus* gibi birtakım patojenik mantar türü hem yüzeysel ve hem de sistemik infeksiyonlara yol açabilmektedir.